

Analyse TOPGGz-specialisaties

Amersfoort, december 2020

Inleiding

- Weergave van de huidige concentratie & spreiding van TOPGGz-specialisaties (peildatum 8 december 2020)
- Uitgangspunt 2008: 5% van alle patiënten in de hele ggz heeft een hoogspecialistische zorgvraag
- Gepresenteerde cijfers zijn afgezet t.o.v. landelijke cijfers Vektis sggz uit 2016 (meest recente jaar waarvoor volledige data beschikbaar zijn)
- Overige hoogspecialistische ggz zoals academische psychiatrie is niet meegenomen
- Doelstelling: instellingen **informer en inzicht bieden** t.b.v. het maken van strategische keuzes

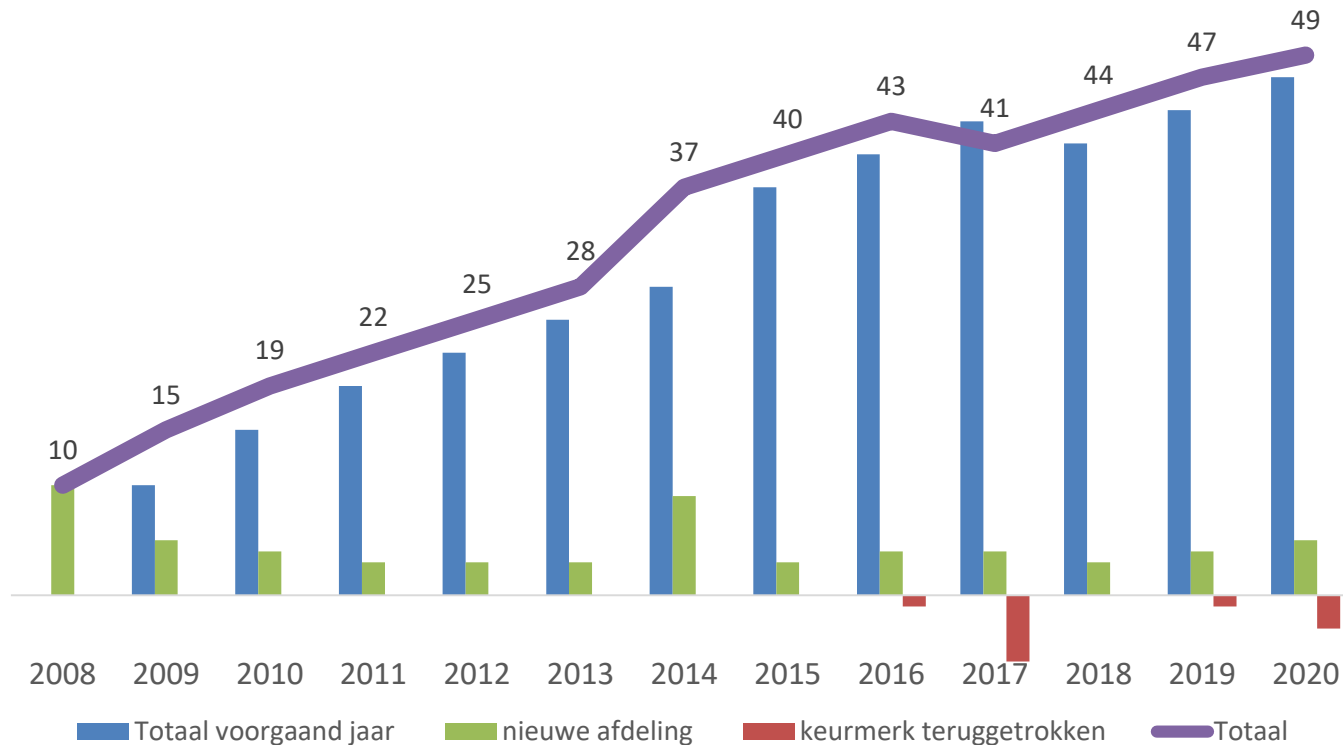
Kerncijfers TOPGGz

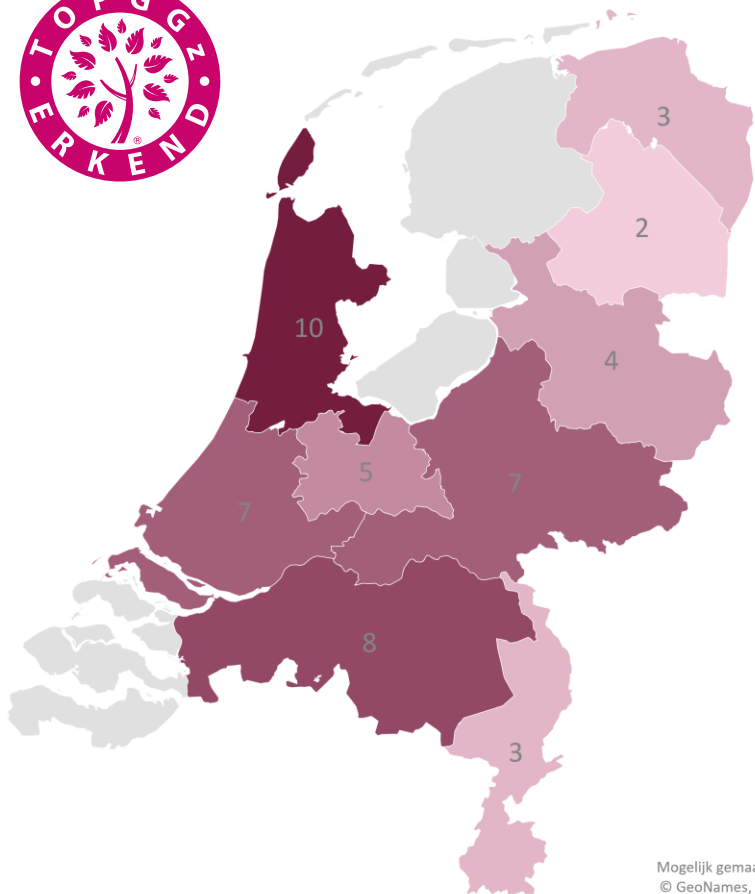
Peildatum 8 december 2020

Aantal afdelingen	49
Aantal instellingen	23
Aantal specialismen	16
Totaal aantal patiënten in zorg bij TOPGGz-afdelingen	28.218
Totaal aantal fte werkzaam op TOPGGz-afdelingen	2.378
% TOPGGz-patiënten in zorg t.o.v. sggz (100%)	4%
% TOPGGz-patiënten in zorg t.o.v. totale ggz	2%
% fte werkzaam op een TOPGGz-afdeling t.o.v. totale ggz	3%

Verloop aantal TOPGGZ-keurmerken

Mogelijk gemaakt met Bing
© GeoNames, HERE, MSFT

Geografische spreiding TOPGGz-afdelingen (hoofdlocatie)

- TOPGGz-afdelingen zijn vertegenwoordigd in 9 provincies
- De instellingen van de TOPGGz-afdelingen zijn verspreid over het hele land

Spreading TOPGGz-specialisaties per provincie

	ADHD	Angststoornissen	Autisme	Bipolaire Stoornissen	Depressie	Eetstoornissen	Forensische	Kinder- en jeugd	LVB	Neuropsychiatrie	Ouderenpsychiatrie	Persoonlijkheids- stoornissen	Psychozen	Psychosomatiek	Psychotrauma	Verslaving
Groningen																
Friesland																
Drenthe																
Overijssel																
Gelderland																
Flevoland																
Utrecht																
Noord-Holland																
Zuid-Holland																
Zeeland																
Brabant																
Limburg																

Prevalentie en zorggebruik

specialisme	prevalentie NL	aantal patiënten in sggz	aantal TOPGGz- patiënten	% TOPGGz-patiënten t.o.v. aantal patiënten in sggz
ADHD	226.800	45.534	1.309	3%
Angststoornissen	1.068.700	69.805	2.466	4%
Autisme	104.400	34.754	564	2%
Bipolair	91.100	15.660	875	6%
Depressie	550.300	81.885	1.418	2%
Eetstoornissen	187.800	6.007	2.225	37%
Forensische Psychiatrie	-	19.883	3.209	16%
Kinder- en jeugdpsychiatrie	210.900	140.600	3.312	2%
LVB	74.000	-	299	<1%
Neuropsychiatrie	650.000	25.525	1.288	5%
Ouderenpsychiatrie	864.000	69.908	1.435	2%
Persoonlijkheidsstoornissen	870.000	60.587	4.504	7%
Psychosen	87.000	36.931	1.328	4%
Psychosomatiek	435.000	13.210	1.219	9%
Psychotrauma	1.287.600	90.660	2.366	3%
Verslaving	597.700	40.772	2.563	6%

Bronnen: Nemesis-2 (prevalentie) & cijfers Vektis 2016 (aantal patiënten sggz) N.B. het aantal patiënten telt niet op vanwege dubbeltellingen in de verschillende specialismen

Specialisme specifieke informatie

- Aantal specialismen actueel: 16
- Per specialisme wordt gepresenteerd:
  - Naam en aantal TOPGGz-afdelingen
  - Geografische spreiding
  - Aantal patiënten in zorg per TOPGGz-afdeling
  - % TOPGGz-patiënten t.o.v. sggz

ADHD Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	2
Aantal patiënten in sggz	45.534
Aantal TOPGGz-patiënten	1.309
% TOPGGz-patiënten	3%

FACTS:

- 2 TOPGGz-afdelingen voor volwassen patiënten met ADHD
- Daarnaast zijn er 2 TOPGGz-afdelingen voor kinderen en jongeren (Karakter en Levvel), zie slide Kinder- en jeugdpsychiatrie

Aantal patiënten

Dimence
SCOS

Parnassia
PsyQ ADHD bij
volwassenen en
ouderen

Angststoornissen Volwassenen

Altrecht
Academisch
Angstcentrum

Parnassia Groep
PsyQ Angststoornissen

GGZ InGeest
Polikliniek Angst & Dwang

Pro Persona
Overwaal, Expertisecentrum

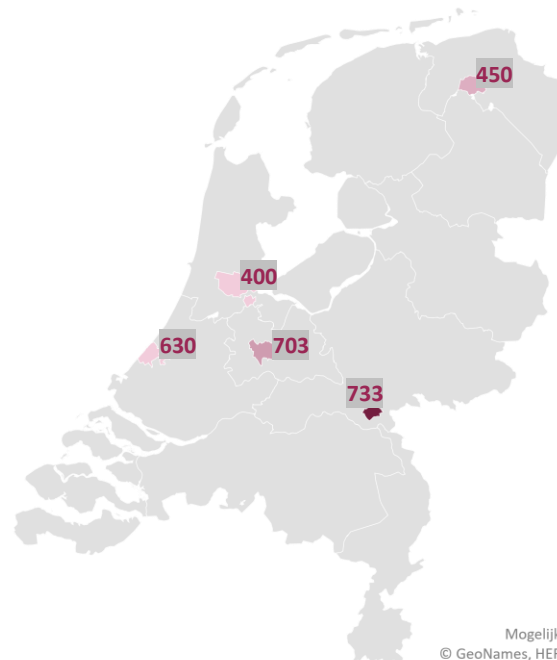
Lentis
Centrum Integrale Psychiatrie

Aantal TOPGGz-afdelingen	5
Aantal patiënten in sggz	69.805
Aantal TOPGGz-patiënten	2.916
% TOPGGz-patiënten	4%

FACTS:

- Ondanks 5 afdelingen wordt slechts 4% van de patiëntenpopulatie behandeld op een TOPGGz-afdeling
- Het Centrum Integrale Psychiatrie behandelt ook patiënten met depressie

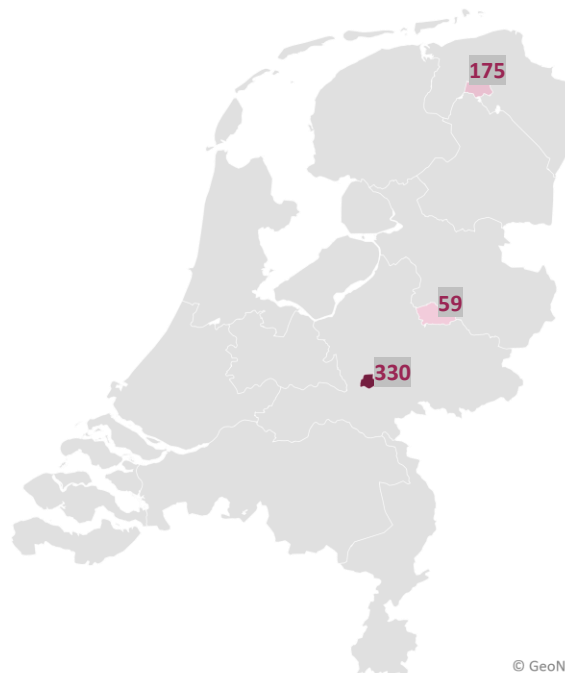
Aantal patiënten

Autisme Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	3
Aantal patiënten in sggz	34.754
Aantal TOPGGz-patiënten	564
% TOPGGz-patiënten	2%

Aantal patiënten

FACTS:

- Het Autisme Team Noord Nederland en het Leo Kannerhuis bieden zowel zorg aan kinderen en jeugdigen als aan volwassenen
- Daarnaast zijn er 2 TOPGGz-afdelingen met veel kennis over autisme bij ouderen: Mondriaan topklinisch centrum ouderen met Persoonlijkheidsstoornissen & PersonaCura onderdeel van GGz Breburg

Dimence
SCOS

Lentis
Autisme Team Noord
Nederland

Parnassia Groep
Dr. Leo Kannerhuis

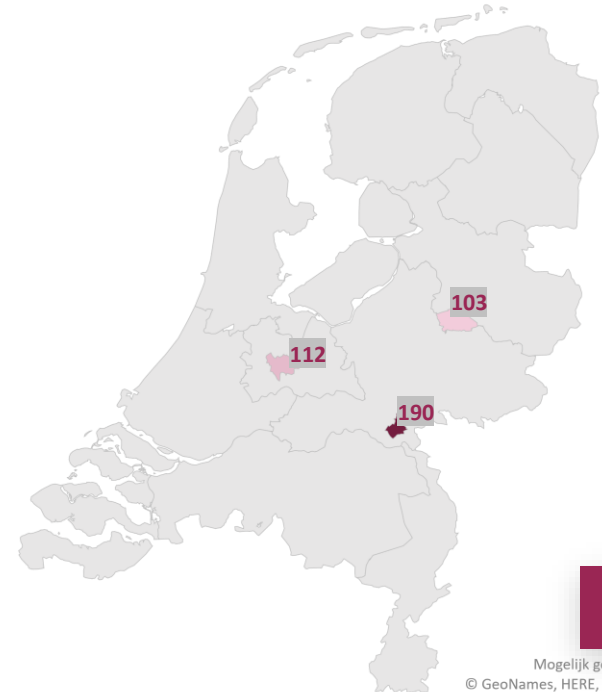
Bipolair Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	3
Aantal patiënten in sggz	15.660
Aantal TOPGGz-patiënten	405
% TOPGGz-patiënten	3%

FACTS:

- Het Expertisecentrum Depressie behandelt zowel patiënten met een unipolaire als een bipolaire depressie
- Een nieuwe afdeling in Noord-Holland bevindt zich in het visitatieproces

Aantal patiënten

Altrecht
Bipolair

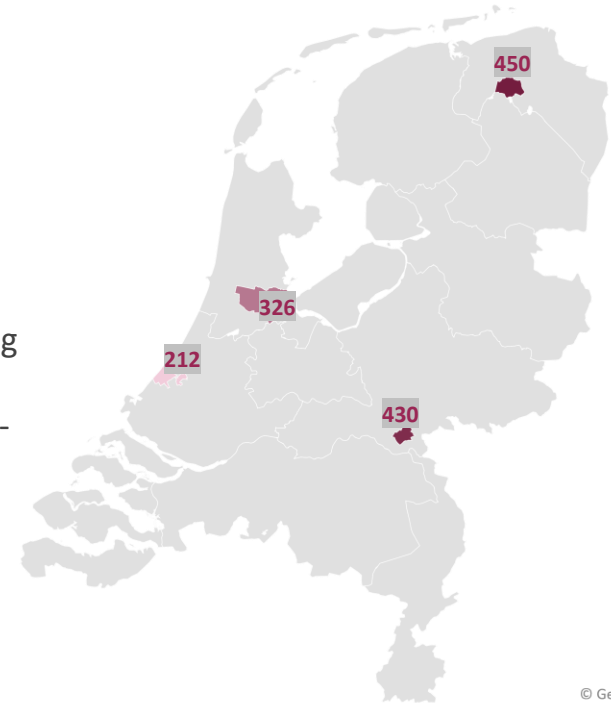
Dimence
Netwerk Bipolair

Pro Persona
Expertisecentrum
Depressie

Depressie Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	4
Aantal patiënten in sggz	81.885
Aantal TOPGGz-patiënten	1.418
% TOPGGz-patiënten	2%

Aantal patiënten

FACTS:

- Slechts 2% van de patiënten in de sggz met een depressie wordt behandeld op een TOPGGz-afdeling
- Voor een hoog prevalentie aandoening zijn er weinig TOPGGz-afdelingen.
- Het Expertisecentrum Depressie behandelt ook patiënten met een bipolaire depressie

GGZ inGeest
Polikliniek Depressie

Parnassia Groep
PsyQ, Ambulant team
therapieresistente Depressie

Pro Persona
Expertisecentrum Depressie

Lentis
Centrum Integrale Psychiatrie

Eetstoornissen Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	4
Prevalentie eetstoornissen	187.800
Aantal patiënten in sggz	6.007
Aantal TOPGGz-patiënten	2.225
% TOPGGz-patiënten	37%

FACTS:

- Hoog % patiënten dat wordt behandeld op een TOPGGz-afdeling
- Een nieuwe afdeling in Zeeland/Zuid Holland bevindt zich in het visitatieproces

Aantal patiënten

Altrecht
Eetstoornissen
Rintveld

GGZ Rivierduinen
Eetstoornissen Ursula

GGNet
Amarum – Zutphen

Arkin
Novarum

LVB Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	1
Aantal LVB-patiënten	74.000
Aantal TOPGGz-patiënten	299
% TOPGGz-patiënten	0,5%

FACTS:

- 1 TOPGGz-afdeling specialisatie verslavingen LVB
- Daarnaast 1 afdeling diagnostiek LVB (Vincent van Gogh)
- Toenemende belangstelling voor deze doelgroep vanuit diverse instellingen

Aantal patiënten

Tactus
Centrum verslaving
en LVB

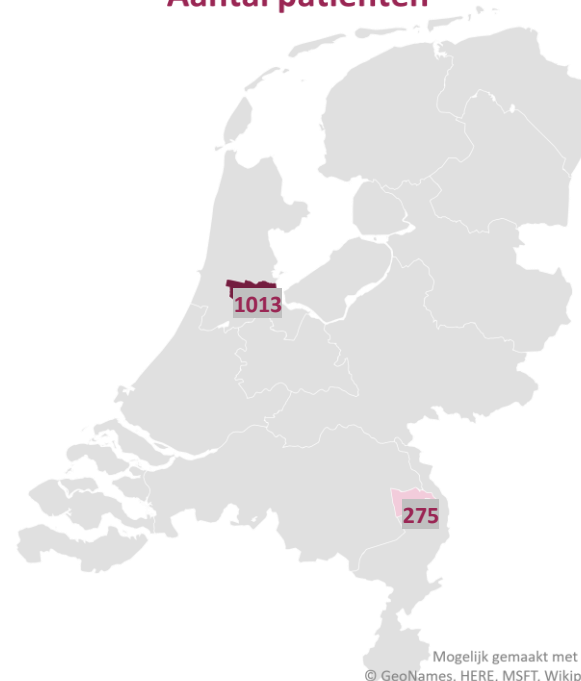
Neuropsychiatrie Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	2
Aantal patiënten in sggz	25.525
Aantal TOPGGz-patiënten	1.288
% TOPGGz-patiënten	5%

FACTS:

- Met 2 afdelingen relatief hoog aandeel TOPGGz-patiënten

Aantal patiënten

Mogelijk gemaakt met Bing
© GeoNames, HERE, MSFT, Wikipedia

GGZ inGeest
Centrum voor ouderen
en neuropsychiatrie

Vincent van Gogh
Centrum voor
neuropsychiatrie

Persoonlijkheidsstoornissen Volwassenen + Ouderen

Aantal TOPGGz-afdelingen	6
Aantal patiënten in sggz	60.587
Aantal TOPGGz-patiënten	4.504
% TOPGGz-patiënten	7%

Arkin

NPI Specialist in
persoonlijkheidsproblematiek

De Vierspong (2 afdelingen)

Persoonlijkheidsstoornissen bij
volwassenen en jongeren

GGNet

Scelta Apeldoorn

Mondriaan

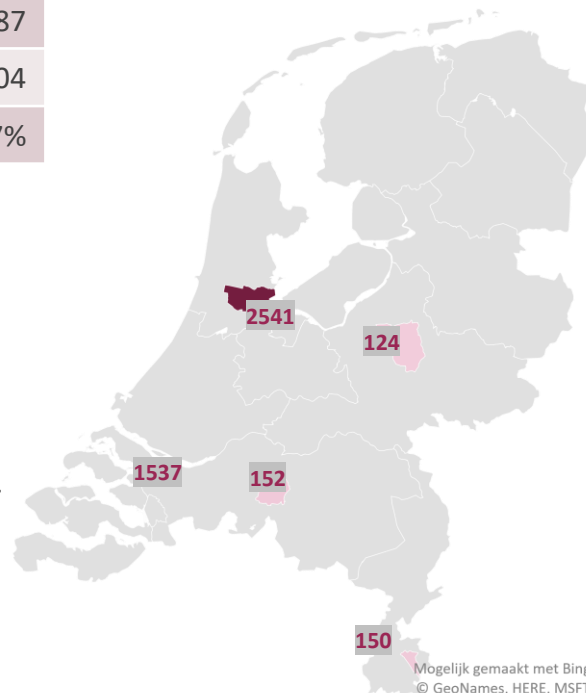
Topklinisch Centrum ouderen met
Persoonlijkheidsstoornissen

GGz Breburg

PersonaCura

FACTS:

- Relatief hoog % TOPGGz-patiënten
- Zorgaanbod voor jongeren, volwassenen en ouderen
- 1 nieuwe afdelingen in provincie Utrecht heeft zich aangemeld voor het visitatieproces

Mogelijk gemaakt met Bing
© GeoNames, HERE, MSFT

Psychosen Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	4
Aantal patiënten in sggz	36.931
Aantal TOPGGz-patiënten	1.328
% TOPGGz-patiënten	4%

GGZ Drenthe
Psychosecircuit

GGzE
Vroege Interventie
Buitengewone Ervaringen
(VIBE)

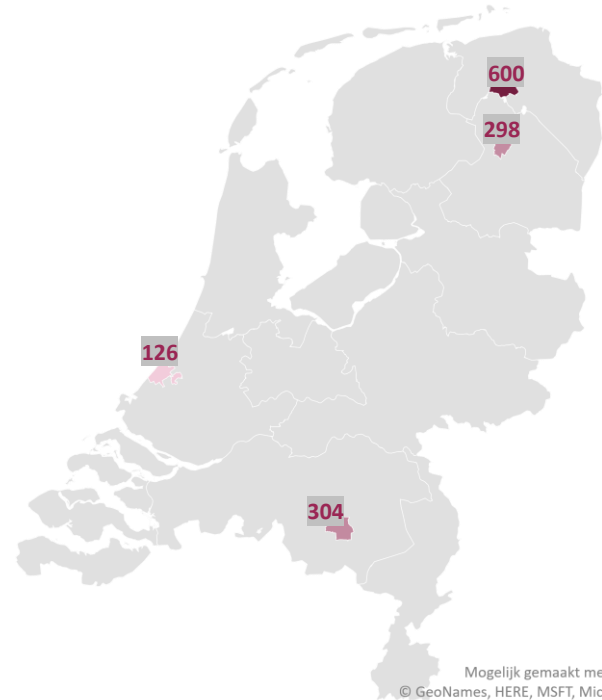
Lentis
Zorgprogramma psychose

Parnassia Groep
PsyQ EDIT Haaglanden

FACTS:

- Psychosezorg (incl. vroegdetectie) sterk vertegenwoordigd in Noord-Nederland
- Vroegdetectie psychose in Zuid-Holland en Brabant

Aantal patiënten

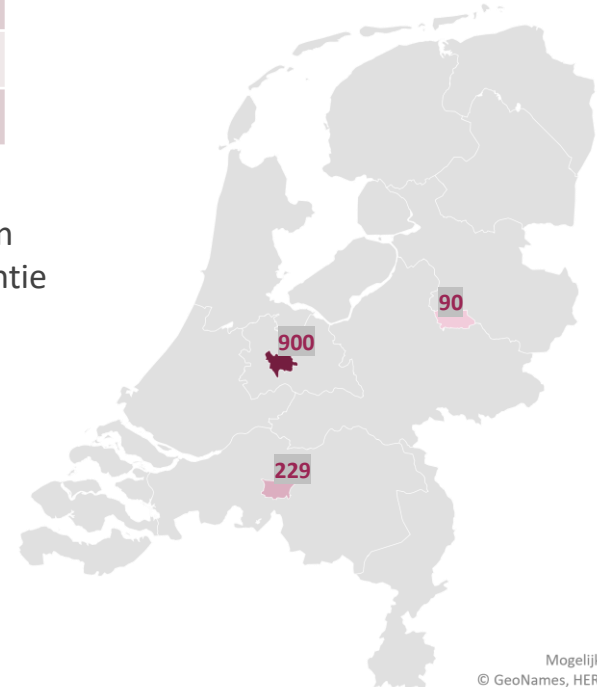
Psychosomatiek Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	3
Aantal patiënten in sggz	13.210
Aantal TOPGGz-patiënten	1.212
% TOPGGz-patiënten	9%

FACTS:

- De 3 TOPGGz-afdelingen behandelen relatief veel patiënten t.o.v. prevalentie
- Veel patiënten worden buiten ggz behandeld (o.a. revalidatiecentra, somatiek)

Aantal patiënten

Altrecht
Psychosomatiek
Eikenboom

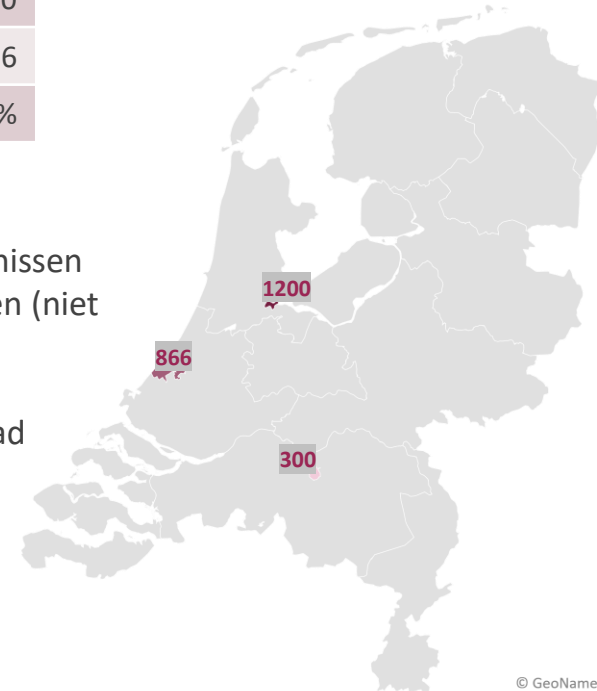
GGz Breburg
Centrum Lichaam,
Geest en Gezondheid

Dimence
SOLK en Somatisch-
symptoomstoornissen

Psychotrauma Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	3
Aantal patiënten in sggz	90.660
Aantal TOPGGz-patiënten	2.366
% TOPGGz-patiënten	3%

Aantal patiënten

FACTS:

- 3 TOPGGz-afdelingen angststoornissen die ook psychotrauma behandelen (niet meegeteld in cijfers)
- Sterke vertegenwoordiging van TOPGGz-afdelingen in de Randstad

ARQ Nationaal
Psychotrauma Centrum
ARQ Centrum'45

Parnassia
PsyQ Psychotrauma

Reinier van Arkel
Psychotraumacentrum Zuid-
Nederland

Verslaving Volwassenen

Aantal TOPGGz-afdelingen	4
Aantal patiënten in sggz	40.772
Aantal TOPGGz-patiënten	2.493
% TOPGGz-patiënten	6%

Arkin

Jellinek Obrechtstraat

Fivoor

Centrum Dubbele
Problematiek

Tactus

Centrum Verslaving & LVB

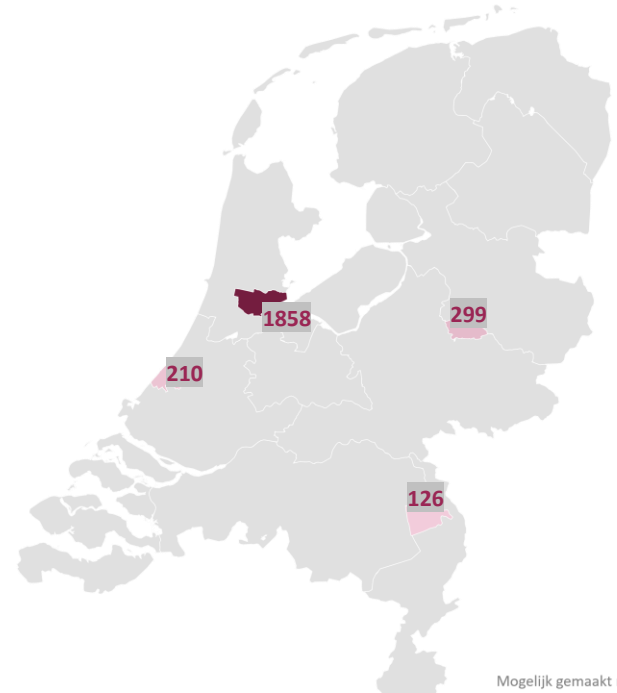
Vincent van Gogh

Korsakov Centrum

FACTS:

- Totaal aantal patiënten in verslavingszorg incl. basis-ggz: 64.821 (jaar 2015)

Aantal patiënten

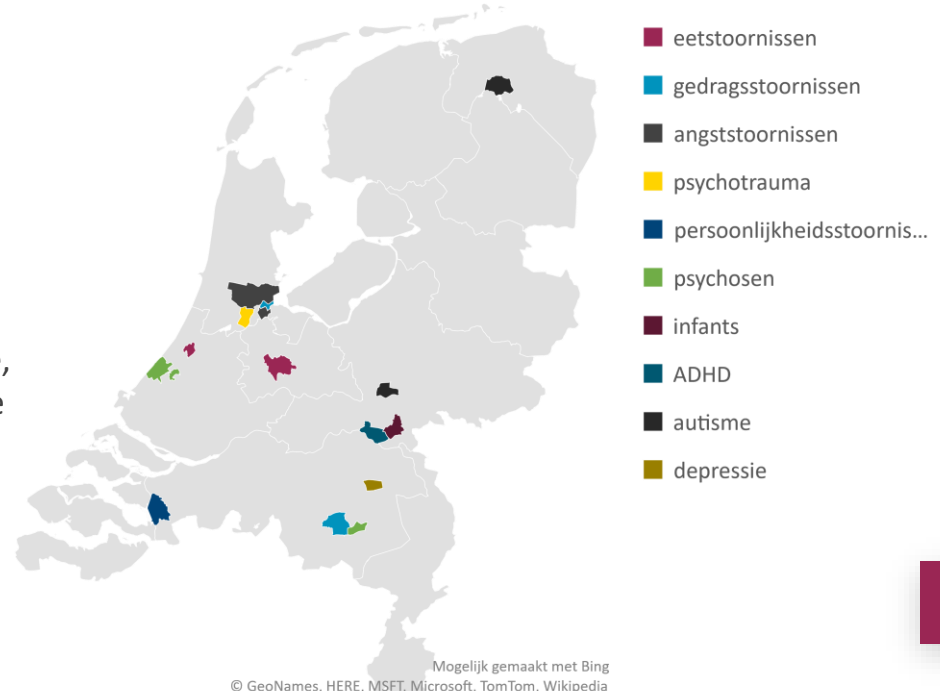
Kinder- en jeugdpsychiatrie

Aantal TOPGGz-afdelingen	14
Aantal patiënten in sggz	140.600
Aantal TOPGGz-patiënten	3.212
% TOPGGz-patiënten	2%

FACTS:

- 10 specialismen verspreid over het land
- 8 van de 14 afdelingen bieden uitsluitend kinder- & jeugdpsychiatrie, de overige afdelingen een combinatie van volwassen & kinder- en jeugd

Verspreiding specialismen

TOPGGz-afdelingen Kinder-en jeugdpsychiatrie

Instelling	Afdeling	Specialisme
Altrecht	Rintveld	Eetstoornissen
De Viersprong	De Viersprong, Jongeren	Persoonlijkheidsstoornissen
GGZ Oost Brabant	Depressie Expertisecentrum Jeugd	Depressie
GGZ Rivierduinen	Ursula	Eetstoornissen
GGzE	Vroege Interventie Buitengewone Ervaringen (VIBE)	Psychosen
GGzE	De Catamaran	Gedragstoornissen en forensisch
Karakter	Centrum Jonge Kind	Infants
Karakter	Zorglijn Autisme-ADHD	Autisme en ADHD
Lentis	Autisme Team Noord-Nederland	Autisme
Level	Complexe gedragstoornissen en forensische jeugdpsychiatrie	Gedragstoornissen en forensisch
Level	Expertisecentrum Dwang, Angst en Tics	Angststoornissen
Level	Centrum voor Trauma en Gezin	Psychotrauma
Parnassia Groep	Dr. Leo Kannerhuis	Autisme
Parnassia Groep	PsyQ, EDIT Haaglanden	Psychosen

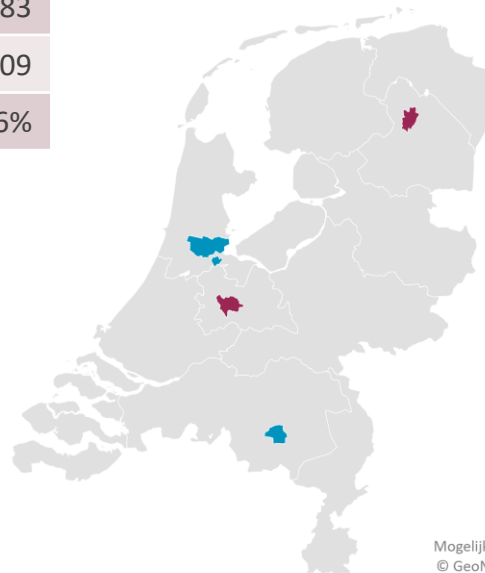
Forensische psychiatrie

Aantal TOPGGz-afdelingen	4
Aantal forensische patiënten ggz	19.883
Aantal TOPGGz-patiënten	3.209
% TOPGGz-patiënten	16%

FACTS:

- 2 TOPGGz-afdelingen voor kind- en jeugdpsychiatrie en 2 afdeling voor volwassenenpsychiatrie

Verspreiding specialismen

Mogelijk gemaakt met Bing
© GeoNames, HERE, MSFT

■ volwassenen ■ kind- en jeugdpsychiatrie

GGZ Drenthe

Forensisch Psychiatrische Kliniek

Levvel

Complexe gedragsstoornissen en
forensische jeugdpsychiatrie

GGzE

De Catamaran

De Forensische Zorgspecialisten

De Waag, Zorglijn Aggressie en
Vermogen

Ouderenpsychiatrie

GGZ InGeest
Centrum voor
neuropsychiatrie

Mondriaan
Topklinisch Centrum ouderen
met persoonlijkheids-
stoornissen

Parnassia
PsyQ Programma ADHD bij
volwassenen en ouderen

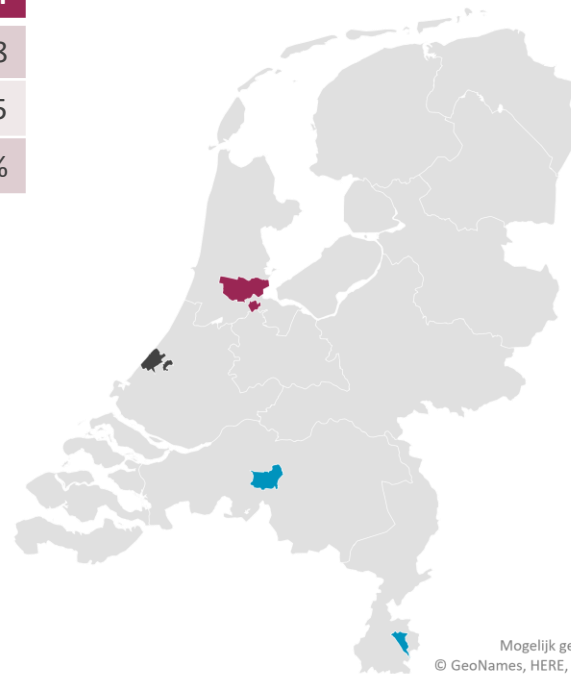
GGz Breburg
PersonaCura

Aantal TOPGGz-afdelingen	4
Aantal patiënten in sggz	69.908
Aantal TOPGGz-patiënten	1.435
% TOPGGz-patiënten	2%

FACTS:

- 4 TOPGGz-afdelingen, 3 verschillende specialismen:
  - neuropsychiatrie
  - persoonlijkheidsstoornissen
  - ADHD

Verspreiding specialismen

Samenvatting

- Bij de start van TOPGGz (2008): schatting 5% van alle patiënten in de ggz heeft een hoogspecialistische zorgvraag. Dat is nu (2020) 2% t.o.v. totale ggz en 4% t.o.v. sggz.
- Er lijkt geen sprake te zijn van overconcentratie. Er is ruimte voor groei van TOPGGz-afdelingen voor diverse specialismen.
- Per specialisme wisselt de concentratie & spreiding:
  - Voor sommige hoog prevalentie aandoeningen is een lage spreiding (bijv. depressie, LVB)
  - Voor de relatief laag prevalentie aandoening eetstoornissen is een opvallend groot aandeel TOPGGz-afdelingen met redelijke spreiding
- Voor stoornissen waar een grote reisafstand onwenselijk is (psychosen, LVB), of waarbij preventie/vroegsignalering van belang is, is een betere spreiding gewenst.
- Bij uitspraken over gewenste concentratie & spreiding is het zaak om ook huidige wachtlijsten te betrekken (voorbeeld eetstoornissen).

Ontbrekende Specialismen

- Dissociatieve stoornissen
- Genderdysforie
- Gerontopsychiatrie
- Parafiele stoornissen
- Seksuele disfuncties
- Slaap-waakstoornissen
- Transculturele psychiatrie
- Transdiagnostische problematiek